

Yttrande

D

2022-01-26

Ärende 2.2.5

Yttrande angående Yrkande om att kartlägga fattigdomen i Göteborg

Målet i fullmäktiges budget är att halvera antalet personer i bidragsberoende under innevarande mandatperiod. Detta mål genomsyrar socialnämndernas arbete med försörjningsstöd och har inverkan på hur socialtjänsten gör biståndsbedömningar. Att sätta renodlade ekonomiska mål utan hänsyn tagen till nulägesanalys eller konsekvensanalys för de det ytterst berör är ett olyckligt sätt att hantera frågan som vi i Demokraterna inte kan ställa oss bakom.

Att enligt yrkandet nu göra en kartläggning av de personer som eventuellt står *utanför* möjligheten till samhällets stöd är dock att hoppa över ett grundläggande och avgörande led i den komplexa analysen. Vi behöver i första hand säkerställa att de insatser som socialtjänsten redan gör idag får de effekter som önskas.

Demokraterna har vid ett flertal tillfälle lagt yrkanden i olika politiska sammanhang och påtalat bristen på, och behovet av, ett ”brukarupplevt” uppföljningssystem. Olyckligtvis har inget annat politiskt parti delat vår uppfattning om det behovet. Det innebär att staden inte har någon möjlighet att på aggregerad nivå få fram uppgifter från hur den enskilde biståndstagaren har blivit hjälpt av insatsen eller inte.

Innan Göteborgs Stad genom uppföljning av insatser i socialtjänstens kärnverksamhet kan svara på utfallet och nyttan av de insatser som görs i dag är det verkningslöst att genomföra andra former av utvidgade kartläggningar.

Men om en utredning i linje med vad som föreslås i yrkandet skulle genomföras lokalt och enbart omfatta Göteborg Stad måste objektivitetsaspekten få en betydligt mer framträdande roll. De så kallat idéburna organisationerna (civilsamhället) utför viktiga sociala insatser men är också generellt upphandlade eller på annat sätt arvoderade av staden för att utföra dessa. För att säkerställa att en utredning av detta slag förhåller sig objektiv och saklig vore det rimligare att vända sig till universitetsvärlden eller annan oberoende aktör.

Yttrande

M, L, C, KD

2022-01-21

2.2.5

Yttrande angående – Yrkande från V och MP om att kartlägga fattigdomen i Göteborg

Yttrandet

Under Alliansens styre har vi nu den lägsta nivån på försörjningsstödet på 20 år och arbetslösheten fortsätter att minska. Onekligen är detta något det borgerliga styret starkt bidragit till. Det är tydligt att Alliansens arbetslinje gör skillnad för göteborgare. Det ska löna sig att arbeta.

I stadsmissionens Fattigdomsrapport 2021 kan vi läsa om de ohjälpta som syftar på personer som väljer att inte söka stöd från de kommunala verksamheterna, som finns där för alla människor som behöver hjälp och stöd. Det handlar om personer som nödvändigtvis inte heller påverkas av en förbättrad arbetsmarknad per automatik. För att komma i kontakt med dessa människor jobbar socialnämnderna med uppsökande verksamhet men lyckas inte alltid fånga upp alla. Det är viktigt att komma ihåg att socialtjänstlagen och socialnämndernas arbete bygger på respekt för människans självbestämmande, frivillighet och integritet. Socialnämnderna kan, bortsett från dem som omfattas av tvångsvårdande lagstiftning, inte tvinga personer att ta emot stöd och hjälp. Stadsmissionen och andra aktörer i civilsamhället har en mycket viktig roll i detta sammanhang. De kan fånga upp de individer som väljer att inte söka sig till socialnämnden. Civilsamhällets omistliga insats i kombination med kommunens egna verksamheter innebär att vi tillsammans skapar bättre förutsättningar för att nå och hjälpa även de ohjälpta. Det är i sig inget misslyckande eller någon brist, utan ett tecken på att samhället som helhet är större och något mer än enbart de verksamheter kommunen bistår med. Staden har och kommer fortsatt därför stötta civilsamhället engagemang genom IOP:er eller andra bidrag.

Den kartläggning som de rödgröna efterfrågar omhändertas genom Jämlikhetsrapporten som omfattar skillnader i livsvillkor och följer utvecklingen av jämlikhet i staden.

Yrkande

2022-01-21

Ärende nr 2.2.5

Yrkande angående – yrkande från V och MP om att kartlägga fattigdomen i Göteborg

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

1. Stadsledningskontoret får i uppdrag att tillsammans med socialnämnderna och i nära samarbete med det civila samhällets aktörer kartlägga fattigdomen bland våra äldre i Göteborg.
2. Stadsledningskontoret får tillsammans med berörda nämnder utveckla fritidsverksamheter för Göteborgs äldre med skral ekonomi i ordnade lokaler, där det erbjuds lagad mat till de med störst behov.
3. Yrkandet från V och Mp avslås.

Yrkandet

Antalet fattiga pensionärer i Göteborg växer stadigt. Kvinnor i pensionsåldern har ofta sämre ekonomiska förutsättningar, då kvinnors åldrande ofta leder till tidigare funktionsnedsättningar, samtidigt som de oftast lever längre än männen. Det innebär fler år med ökade behov och svag ekonomi. Detta har betydelse ur ett jämställdhetsperspektiv. Fattigpensionärer, likväl som Hbtq-personer, människor med funktionshinder eller minoritetsgrupper kan också ha särskilda behov, ibland än mer akuta då det ofta handlar om ren överlevnad. Det rör sig exempelvis om basala behov, som att kunna äta med fullt fungerande och hela tänder och att kunna få äta sig mätt.

Göteborgs kommun skulle mycket väl kunna utveckla ett koncept med fritidsverksamhet för äldre med skral ekonomi i ordnade lokaler, med erbjudande av lagad mat till äldre med störst behov av akut hjälp. Ett liknande koncept drivs idag i privat regi och ideellt finansierat. Behovet har visat sig vara stort.¹

Ett annat alternativ är att de allra fattigaste pensionärerna under ordnade former får anmäla intresse och därefter gå och hämta ut måltider vid närmaste skolmatsal. Det är beklagligt att vi i nutid i en inkluderande stad som Göteborg tolererar och accepterar begrepp som "fattigpensionärer", att vi till och med har äldre som letar efter pant i soptunnor för att överleva.

¹ <https://kulturbloggen.com/?p=146053>

Yttrande

Socialdemokraterna

2021-12-14

Ärende nr: 2.2.21

Yttrande angående yrkande från V och MP om att kartlägga fattigdomen i Göteborg

Det är ett allvarligt problem att det finns stora skillnader i livsvillkor mellan göteborgarna. Denna ojämlikhet vad gäller livsvillkoren i vår stad måste och ska motarbetas. För att kunna göra detta behövs uppdaterade data på området, vilket bland annat de återkommande rapporterna inom ramen för Jämlik stad syftar till. Statistik och uppföljning vad gäller göteborgarnas livsvillkor släpps i början av 2022.

Något som Jämlikhetsrapporten från 2017 visade på var att det finns arbetande fattiga i Göteborg - de som trots en eller flera anställningar inte tjänar tillräckligt för att kunna försörja sig, utifrån vad som ses som en normal levnadsstandard. Detta är viktigt att poängtera i sammanhanget, eftersom yrkandet nämner specifikt försörjningsstödet utveckling. Vi menar att det är av yttersta vikt att även tala om och inkludera fattigdomen bland de göteborgare som arbetar för att få en rättvisande bild.

Yrkande

(Vänsterpartiet, Miljöpartiet)

2021-12-08

Nytt ärende

Yrkande om att kartlägga fattigdomen i Göteborg

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

1. Stadsledningskontoret får i uppdrag att tillsammans med socialnämnderna och i nära samarbete med det civila samhällets aktörer kartlägga fattigdomen i Göteborg, med ett särskilt fokus på utsatta grupper. Kartläggningen ska inkludera en analys av försörjningsstödet utveckling i relation till förändringar i socialtjänstens rutiner och riktlinjer för bedömning av ekonomiskt bistånd jämfört över tid mellan Sveriges tre storstäder.

Yrkandet

Försörjningsstödet i Göteborg är på den lägsta nivån på 20 år. Det kan finnas flera anledningar till detta, varav ökad självförsörjning skulle kunna vara en faktor. Arbetslösheten har exempelvis minskat under 2021, men ligger på en högre nivå än innan pandemin. Nämnden för Arbetsmarknad och vuxenutbildning noterar i uppföljningsrapport augusti 2021 en bekymmersam trend att långtidsarbetslösheten fortsatt ökar. Att försörjningsstödet minskar i Göteborg, samtidigt som långtidsarbetslösheten ökar, och civilsamhällets organisationer rapporterar om andra erfarenheter av utsatthet och fattigdom pekar på att det även kan finnas andra förklaringar till försörjningsstödet utveckling.

Stadsmissionens Fattigdomsrapport 2021 fokuserar på en grupp som de kallar ”de ohjälpta”. Begreppen icke mottagarna eller de ohjälpta har använts sedan 2011 och syftar på personer som antingen väljer att inte söka kontakt eftersom man tappat tilltro till samhället, människor som på grund av psykisk ohälsa och/eller en beroendeproblematik inte fångas upp av det offentliga, eller personer som saknar eller har felaktig information om vilket stöd de har rätt till. Elva procent av alla insatser inom fattigdomsmätningen för Sveriges Stadsmissioner 2015–2020 riktar sig till de ohjälpta.

Rapporten visar även att 59 procent av Sveriges Stadsmissioners insatser går till människor med långvarigt ekonomiskt bistånd, företrädesvis barnfamiljer. Många av dessa insatser är akuta och handlar främst om utdelning av mat eller annat materiellt stöd. I kartläggningen framgår det att den vanligaste insatsen även för de ohjälpta är olika former av akut stöd i form av matutdelning, subventionerad mat och materiellt stöd.

Alla som har förmåga att försörja sig själva genom studier eller arbete ska få rätt stöd och hjälp av socialtjänsten att nå dit. Men under den period som människor mottar försörjningsstöd är det socialtjänstens uppgift att säkerställa en skälig levnadsnivå. När civilsamhällets organisationer rapporterar att merparten av deras insatser går till

människor som uppbär försörjningsstöd pekar det i motsatt riktning, att socialtjänsten inte har lyckats säkerställa en skälig levnadsnivå för många människor.

Rätten till bistånd i form av försörjningsstöd och vilka villkor som socialtjänsten kan ställa på den enskilda styrs av lagar och förordningar. Dock finns alltid utrymme för tolkningar av lagtexter, och möjlighet att göra olika bedömningar av vilka som har behov av försörjningsstöd i en kommun. Riktlinjer och rutiner varierar mellan kommuner och inom en kommun över tid, beroende framförallt på den politiska styrningen och vilka mål socialtjänsten har att arbeta efter.

Ett av det borgerliga styrets mål för socialnämnderna är att halvera antalet personer i bidragsberoende, det vill säga de som uppbär försörjningsstöd under en längre period. Detta mål genomsyrar alla socialnämndernas arbete med försörjningsstöd och har inverkan på hur socialtjänsten gör bedömningar. Ifall det sprids uppfattningar om att socialtjänsten kommer att neka ens ansökan riskerar det att avskräcka personer från att ansöka om bistånd som den enskilda kan ha rätt till.

En av slutsatserna i Fattigdomsrapporten är att det saknas forskning och statistik kring de ohjälpta, och att myndigheter bör komplettera sina underlag i dialog med det civila samhällets aktörer för att få en bättre bild av målgrupperna och deras levnadsvillkor.

Vi rödgrönrosa vill genomföra en kartläggning av fattigdomen i Göteborg i samarbete med civila samhällets aktörer. Kartläggningen bör utgå både från personer som kommunen känner till, det vill säga de som har ansökt om försörjningsstöd, men även inkludera andra ekonomiskt utsatta grupper som kan leva i fattigdom men inte syns i statistiken.

Källa:

Fattigdomsrapporten 2021 – De ohjälpta, Sveriges stadsmissioner.

https://www.sverigesstadsmissioner.se/files/5816/3412/9728/Fattigdomsrapporten_2021_-_De_ohjalpta_webb_sidor.pdf